

Specjalne zasady dot. obywateli UE/EOG oraz Szwajcarii

1. Zasady pierwszeństwa

W niektórych przypadkach możliwe jest ubieganie się o zasiłek rodzinny w dwóch krajach. Dotyczy to np. osób uprawnionych do takich świadczeń w Danii oraz w innym kraju UE/EOG lub w Szwajcarii. Zasiłek rodzinny w pełnej wysokości można jednak otrzymywać tylko z jednego kraju.

Jeżeli tym samym członkom rodziny w tym samym okresie zasiłek rodzinny przysługuje na podstawie ustawodawstwa więcej niż jednego państwa członkowskiego, to przy wyborze kraju zastosowanie mają następujące zasady pierwszeństwa tytułu:

1. praca najemna lub własna działalność gospodarcza
2. emerytura
3. miejsce zamieszkania

Zasady pierwszeństwa znajdują zastosowanie, gdy prawo do zasiłku rodzinnego z dwóch lub większej liczby krajów członkowskich wynika z różnych tytułów.

1.1. Znaczenie zasad pierwszeństwa

Prawo do zasiłku rodzinnego z tytułu pracy ma pierwszeństwo wobec prawa do tego zasiłku z tytułu emerytury lub zamieszkania; podobnie prawo do zasiłku z tytułu emerytury ma pierwszeństwo wobec prawa z tytułu zamieszkania.

Jeśli prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje w dwóch różnych krajach członkowskich z tego samego tytułu, to pierwszeństwo ma zasiłek z kraju zamieszkania dzieci. Jeśli prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje w dwóch różnych krajach członkowskich z tego samego tytułu, a dzieci mają miejsce zamieszkania w trzecim kraju członkowskim, to pierwszeństwo ma zasiłek z kraju, w którym jego wysokość jest najwyższa.

Osoby niewykonyjące pracy zarobkowej ani nieprowadzące własnej działalności gospodarczej (np. osoby pobierające zasiłek pieniężny lub niepracujący studenci) objęci są ustawodawstwem kraju zamieszkania.

1.2. Dodatek dyferencyjny

Prawo do dodatku dyferencyjnego z Danii przysługuje w okresach, gdy pierwszeństwo ma zasiłek rodzinny z innego kraju.

Oznacza to, że kwota duńskiego zasiłku uzupełniającego pomniejszana jest o wysokość zasiłku z innego kraju – nawet jeśli ten zasiłek w danym momencie nie

jest wypłacany. Innymi słowy, otrzymać można tylko różnicę między wysokością zasiłku rodzinnego z innego kraju i wysokością duńskiego zasiłku uzupełniającego.

Jest tak, ponieważ zgodnie z ustawodawstwem innego kraju świadczeniobiorca jest w nim uprawniony do zasiłku rodzinnego, jeśli zdecyduje się o niego ubiegać.

2. Nabywanie uprawnień do duńskiego zasiłku rodzinnego

Aby otrzymywać zasiłek rodzinny w pełnej wysokości, jeden lub drugi rodzic dziecka musi spełniać jeden z następujących warunków:

- zamieszkanie lub praca w Danii, na Grenlandii lub na Wyspach Owczych; lub
- obywatelstwo kraju UE/EOG lub Szwajcarii oraz nabycie okresów ubezpieczenia, zamieszkania lub pracy w innych kraju UE/EOG lub Szwajcarii przez co najmniej 6 z ostatnich 10 lat.

Zgodnie z zasadą 6-letniego nabywania uprawnień świadczeniobiorca otrzymuje następującą część zasiłku rodzinnego:

- po 6 miesiącach – 8,3%
- po 1 roku – 16,7%
- po 1,5 roku – 25%
- po 2 latach – 33,3%
- po 2,5 roku – 41,7%
- po 3 latach – 50%
- po 3,5 roku – 58,3%
- po 4 latach – 66,7%
- po 4,5 roku – 75%
- po 5 latach – 83,3%
- po 5,5 roku – 91,7%
- po 6 latach – 100%

Obywatele krajów UE/EOG mogą – zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – wliczyć do długości ww. okresu okresy ubezpieczenia, pracy lub zamieszkania nabyte w innym kraju UE/EOG lub w Szwajcarii.

Aby nabyte za granicą okresy zostały uwzględnione, obywatel kraju UE/EOG lub Szwajcarii musi przesłać potwierdzającą je dokumentację na adres Duńskiego Urzędu Płatniczego (Udbetaling Danmark).

3. Obowiązek informowania o zmianach

Osoby pobierające zasiłek rodzinny podlegają obowiązkowi powiadamiania, tzn. są zobowiązane niezwłocznie informować Dział ds. Zasiłków Rodzinnych przy Duńskim Urzędzie Płatniczym o wszelkich zmianach podanych wcześniej danych.

Dopełnienie tego obowiązku jest istotne, gdyż dane te mają znaczenie przy ustalaniu wysokości świadczenia.

Zgłaszać należy m.in. następujące sytuacje:

- jeden lub drugi rodzic dziecka jest zatrudniony, ale nie pracuje ani nie otrzymuje w Danii comiesięcznego zasiłku dla bezrobotnych o wystarczającej wysokości
- jeden lub drugi rodzic dziecka prowadzi własną działalność gospodarczą, ale nie pracuje ani nie otrzymuje w Danii comiesięcznego zasiłku dla bezrobotnych o wystarczającej wysokości
- jeden lub drugi rodzic dziecka jest zatrudniony na statku, ale nie wypracowuje co miesiąc wystarczającej liczby dni na morzu
- jeden lub drugi rodzic dziecka nie jest już objęty duńskim systemem ubezpieczeń społecznych
- jeden lub drugi rodzic dziecka przestaje pracować lub podejmuje pracę poza Danią
- jeden lub drugi rodzic dziecka utracił prawo do duńskiej renty socjalnej
- rodzic lub dziecko przeprowadzają się za granicę
- dziecko wstępuje w związek małżeński
- rodzic traci obywatelstwo kraju UE/EOG lub Szwajcarii
- następują zmiany w zakresie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem
- dziecko jest utrzymywane ze środków publicznych
- dziecko musi przez pewien okres przebywać poza UE/EOG lub Szwajcarią, np. na czas nauki szkolnej
- jeden lub drugi rodzic dziecka nabywa prawo do zasiłku rodzinnego w innym kraju UE/EOG lub w Szwajcarii
- zagraniczna stawka ulega zmianie

Niedopełnienie obowiązku powiadomienia może skutkować koniecznością zwrotu otrzymanych świadczeń. Dotyczy to również przypadków podania informacji nieprawidłowych lub niepełnych.

Urząd można powiadomić o zmianach na stronie www.borger.dk/familieydelses-aendringer.